

L.

Betænkning

over

Forslag til Lov om Valg ved Forholdstal af Borgerrepræsentanter i Staden Kjøbenhavn.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 5te Mai 1881.)

Udvalget erkjender, at den Valgmaade, der her er bragt i Forslag, tilstræber at sikkre de enkelte Grupper af Vælgere en Indflydelse paa Valgenes Udfald, der staar i Forhold til disse Vælgere's Antal, og at den forsaavidt søger at opbevare Grundtanken i det repræsentative System. Forholdstals Valgmaaden er paa forskjellige Steder bragt i Anvendelse under forskjellige Former; den, vi kjende af Erfaring, er den, der benyttes ved Valgene til Landstinget, og som er optagen i hvert af Thingenes Forretningsorden. Den Valgmaade, der er bragt i Forslag i nærværende Lovudkast, er navnlig i Udførelsen ikke lidet forskjellig fra hin, men skal efter Forslagsstillerens Formening bedre passe for den Slags Valg, hvortil den er foreslaet bragt i Anvendelse. Efter denne Valgmaade kan en Vælger ikke stemme frit paa, hvem han vil af de Valgbare, han kan kun stemme paa en af de Lister, om hvis Sammensætning mindst 20 Vælgere have forenet sig, og som er indgivet i rette Tid til Valgbestyrelsen. Det er de Stemmeantal, der tilfalde disse Lister, der afgjøre, hvilke Kandidater der blive valgte, idet man til Bestemmelsen heraf benytter Regulatedretning. En Liste A. faar nemlig saamange af de derpaa opstrevne Kandidater valgte, at Forholdet imellem dette Antal Kandidater og det hele Antal Kandidater, der skal vælges, er saavidt muligt det samme som Forholdet imellem det Antal Vælgere, der har stemt paa Listen A., og det hele Antal Vælgere, der har stemt. Lovforslagets forskjellige Paragrafer give de nærmere

Regler for Udførelsen heraf. Det maa erkjendes, at denne Valgmaade søger at fordele Indflydelsen paa Valgenes Afgjørelse ligelig blandt de Grupper af Vælgere, der have forenet sig om visse Lister; men Vælgere, som ikke ville stemme paa nogen af disse Lister, kunne ikke afgive Stemme, og paa Valgbare som ikke staa paa disse Lister, kan der ikke stemmes. Denne Indstrækning har fremkaldt en stærk Modstand imod Lovforslaget især fra en Side i Udvalget, der har megen Sympathi for en udstrakt Anvendelse af Forholdstals Valgmaaden, saaledes som den alt anvendes hos os. Ligeledes har Lovforslagets Enkeltheder i flere Henseender vakt Betæneligheder, medens det paa den anden Side dog maa indrømmes, at det vilde have været gjørligt, at foretage de i den Henseende mest fornødne Rettelser, isald Udvalgets Flertal (Blom, Harald Hansen, Kayser, Lerche, Carl Møller, Ploug, Rosenørn) havde fundet, at der i det Hele var Anledning til at fremme Forslaget; men dette har ingenlunde været Tilfældet, og vi skulle kortelig angive Grundene hertil.

Er nemlig den omhandlede Valgmaade saa retfærdig og hensigtsmæssig, at den maa antages at ville give mere tilfredsstillende Valg, end de Valgmaader, der nu anvendes hos os, saa maa man rette sine Bestræbelser paa at faae den indført som den almindelige Valgmaade. Vil man ikke gaa saa vidt, maa man dog begynde med at indføre den der, hvor den efter sin Natur passer